

De spil van de AVN

Leon Widdershoven (65), secretaris en oud-voorzitter van de AVN, heeft in april de Prof. Job de Ruiterprijs in ontvangst genomen als eerbetoon voor zijn jarenlange inzet voor asbestslachtoffers. Een principestrijd die dertig jaar geleden begon bij de ziekte van zijn vader. “Een mooie waardering voor het werk”, aldus een nog altijd strijdvaardige Widdershoven.

Door Sven Poels

Het is al heel wat jaren geleden, maar als Leon verhaalt over de fatale ziekte van zijn vader en de daaropvolgende juridische lijdensweg, wordt het hem soms te veel. “Het was een ongelijke, afschuwelijke strijd”, concludeert hij met tranen in de ogen. “Het grijpt me nog steeds.”

Toch is het een (lijdens)verhaal dat verteld moet worden. Keer op keer, hoeveel pijn het ook doet. Het schetst namelijk niet alleen de geschiedenis van Leon, maar ook de huidige en toekomstige situatie van vele anderen die te maken hebben (gehad) met asbest. Een situatie van onmacht, boosheid en verdriet. En van voorzichtige hoop.

DSM

Voor Leon begon het allemaal in 1986, op de dag dat vader Wil afscheid nam bij DSM, de Dutch State Mines. Bij het Geleense stikstofbindingsbedrijf was Widdershoven senior 35 jaar onderhoudstechnicus geweest; eerst als ‘normale’ bankwerker en vervolgens als leermeester. Uitgerekend op de dag dat hij de deur van de Staatsmijnen voor de laatste keer achter zich dichttrok, voelde hij zich niet lekker. “Hij had vuurrode wangen, daarna ging het steeds slechter. In december werd hij opgenomen in het ziekenhuis”, memoreert Leon.

In mei 1987 werd geconstateerd dat Wil een ernstige longziekte had als gevolg van blootstelling aan asbest – de term mesothelioom kwam later pas. “Bij DSM had mijn vader onder andere met asbestkoorden gewerkt.

Bij het opstellen van het testament zei de notaris dat we er werk van moesten maken. En dus namen we een advocaat in de arm en stelden we zijn oude werkgever aansprakelijk. Drie weken erna, op 1 juli 1987, is mijn vader na een vreselijke doodsstrijd gestorven.”

Juridisch gevecht

Leon, zijn moeder Mia en zusje Lilian, konden toen nog niet bevroeden dat het juridisch gevecht een bijna dertien jaar durende hel zou worden, vol met manipulatie. “DSM (in die

Leon Widdershoven

“Het was een ongelijke, afschuwelijke strijd.”

tijd de machtigste werkgever van Limburg, red.) wilde niks doen en zei dat asbest geen kwaad kon.” In de vele rechtszittingen die volgden werd echter het tegendeel bewezen. Leon, geëmotioneerd: “Er werd ons een koffer met geld aangeboden en toen we die weigerden volgde nog een dikke envelop. Maar het ging ons nooit om het geld. We wilden mensen helpen

die in hetzelfde schuitje zaten.”

Uiteindelijk werd de zaak toch geschikt op 300.000 gulden, waarvan een deel naar wetenschappelijk onderzoek van asbestslachtoffers ging. “Bovendien is er een protocol opgemaakt waarin staat dat alle mensen die ziek zijn geworden bij DSM financieel en materieel ondersteund zullen worden.” Voorheen kritische dorpsgenoten maakten daarop een draai van 180 graden. “Tijdens het proces werd mijn moeder scheef aangekeken, want veel buurtbewoners werkten voor DSM. Maar toen het allemaal achter de rug was kwam er waardering uit het dorp.”

Breder perspectief

Het gezin Widdershoven heeft de persoonlijke misère van begin af aan in een breder perspectief gezet. In 1987 richtte moeder Mia (1930-2017) de Stichting Asbestslachtoffers Nederland op, als steun- en adviespunt voor lotgenoten. In 1995 werd Leon voorzitter van de patiëntenvereniging die in 1997 verder ging onder de naam Asbestslachtoffers Vereniging Nederland (AVN). Inmiddels draait hij al twintig jaar geregeld polidiensten; eerst zestien jaar in het Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis in Amsterdam en de laatste jaren in het Erasmus Medisch Centrum te Rotterdam. In 2012 legde hij de voorzittershamer neer om vervolgens de rol van adviseur en secretaris op zich te nemen. “In het begin dachten we dat de AVN na een reeks van jaren wel overbodig zou zijn”, vertelt Leon, die ook nog altijd betrokken is bij tal van werkgroepen aangaande medicijn- en protocolontwikkeling. “Wetenschappers meenden dat de

incubatietijd maximaal dertig jaar was, nu weten we dat het ook veertig tot vijftig jaar kan zijn. Men verwacht de piek in 2020 en hoopt dat het daarna omlaag gaat.”

Prof. Job de Ruiterprijs

En dus blijft het werk van Leon en zijn collega’s helaas nog van levensbelang. Om dat te onderstrepen werd de AVN-spil onlangs in het zonnetje gezet. Op maandag 16 april, tijdens het symposium van het Instituut Asbestslachtof-

fers (IAS), ontving Leon de Prof. Job de Ruiterprijs als dank voor zijn onaflaatbare inzet voor asbestslachtoffers (zie foto). “Een mooie waardering voor het werk”, aldus de oud-preses, die in zijn werkzame leven architect was. “Ik had het niet verwacht, omdat de prijs in het verleden altijd werd uitgereikt aan doktoren of mensen binnen de wetenschap.”

Leon blijft zich, zolang de gezondheid het toelaat, inzetten

voor de AVN. “Doordat we officieel niet vertegenwoordigd zijn in het IAS, kunnen we commentaar geven en andere partijen op het matje roepen. Dat is nodig, want bepaalde dingen zijn nog niet goed geregeld, zoals de kwestie van de pleurale plaques of de verjaring.” Leon eindigt het gesprek met de memorabele woorden van oud-minister en erelid Els Borst: “We zijn de luis in de pels.” Om er zelf aan toe te voegen: “En dat blijven we voorlopig nog wel even.”

CCMO akkoord met onderzoek immuuntherapie met dendritische cellen

De afgelopen 2 jaren hebben de longartsen van het Erasmus Medisch Centrum tijdens onze ledenbijeenkomsten gewag gemaakt van een uitbreiding van het onderzoek naar de toepassing van immuuntherapie met dendritische cellen bij mesothelioompatiënten.

Ondanks de positieve resultaten in de eerste fase van dit onderzoek, wachtten wij al enige tijd met spanning op het van start gaan van het vervolgonderzoek. We waren eind 2017 dan ook zeer teleurgesteld om te vernemen dat e.e.a. vertragting opliep door extra vragen van de Centrale Commissie Mensgebonden onderzoek (CCMO).

Mesothelioom is een ernstige ziekte met een korte overleving. Na de eerste lijn chemotherapie, die maar kortdurend werkt, is er voor patiënten in feite geen therapie voorhanden en zijn zij aangewezen op behandeling in het kader van onderzoeken. Natuurlijk erkennen wij het belang van een zorgvuldige wegging van nieuwe onderzoeken door het CCMO.

Na een gezamenlijke ondersteunende brief in december 2017 van de AVN en het NFK (Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties), waarin o.m. werd verwezen naar toepassing van de therapie bij andere tumortypes en toepassingen in het buitenland, bereikte ons in mei jl. het bericht dat het CCMO alsnog haar instemming heeft gegeven aan het vervolgonderzoek.

In de hoop dat de nieuwe behandeling in de verdere toekomst voor veel mesothelioompatiënten baat zal hebben, wensen wij de behandelaars van het EMC heel veel succes met het onderzoek.

Mededeling

De artikelen in deze Nieuwsbrief vindt u ook terug op onze webpagina: www.asbestslachtoffer.nl/nieuws

Asbestslachtoffers Vereniging Nederland

Agenda 2018

Bestuursvergaderingen
22 augustus
29 september
31 oktober
28 november

Infobijeenkomsten
6 oktober
8 december

Colofon

Asbestslachtoffers
Vereniging Nederland (AVN)
IJsstraat 5
6114 RM SUSTEREN
06 – 512 874 16
www.asbestslachtoffer.nl
NL30INGB0008486204

De Asbestslachtoffers
Vereniging Nederland
is aangesloten bij de
Nederlandse Federatie
van Kankerpatiënten-
organisaties en wordt
mede gesubsidieerd door
KWF Kankerbestrijding

Opmaak en vormgeving:
Claudia Ritzen

Druk:
Schrijen-Lippertz,
Heerlerweg 157,
6367 AD Voerendaal

Nieuwsbrief Asbestslachtoffers Vereniging Nederland | juli '18

Inhoud: pag. 2 Bijeenkomst 16 juni 2018 - pag. 3 BOEK: 'De langste adem is niet lang genoeg' - pag. 4 Oorkonde Parelproject - pag. 4 AVN actief op sociale media - pag. 5 De spil van de AVN - pag. 6 CCMO akkoord

Voorwoord

Voor u ligt de ze nieuwsbrief van dit jaar. U vindt hierin o.m. een impressie van onze informatiebijeenkomst van 16 juni jl. Tijdens de bijeenkomst werd het eerste exemplaar van het boek *De langste adem is niet lang genoeg* van Peet Adams uitgereikt aan Lilian Widdershoven. En daarna volgde de Nederlandse première van de documentaire *Ademloos* van de Belgische documentairemakers Daniel Lambo en Maarten Schmidt.

Twee onderwerpen met als raakvlak de indrukwekkende opstelling van weduwen die het door de oud-werkgever van hun echtgenoten aangeboden zwiiggeld weigerden en een jarenlange juridische strijd aangingen tegen de grote industrie die hun echtgenoten tientallen jaren onbeschermd met asbest had laten werken.

Het resultaat van deze strijd is tweeledig. Bedrijven als DSM tonen sinds jaar en dag gelukkig hun maatschappelijke verantwoordelijkheid door de aansprakelijkheid te aanvaarden en in voorkomende gevallen voor schadevergoedingen te zorgen. In *Ademloos* komt naar voren dat de schatrijke familie Emsens (eigenaren van Eternit) echter stil blijft bij de oproep om een deel van hun enorme vermogen aan te wenden voor sanering van asbest en medisch

onderzoek. Sterker, zij hebben de asbestproductie verplaatst naar Derde Wereldlanden waar de arme bevolking nu te maken heeft met de schadelijke effecten van asbest. *Ademloos* biedt op deze aspecten schurende impressies. In het najaar zal de documentaire te zien zijn bij de NPO; via onze website houden wij u op de hoogte van de uitzending.

Sinds mei van dit jaar is het bestuur een vrijwilligster rijker in de persoon van Ineke van de Boom. Wij zijn hier erg blij mee en verwelkomen Ineke van harte.

Ik wens u een heel prettige zomer met hopelijk heerlijk weer en veel gezelligheid!

Jan Verschoor
Voorzitter Asbestslachtoffers
Vereniging Nederland

Bijeenkomst met indrukwekkende primeurs

De tweede informatiebijeenkomst van dit jaar, op zaterdagmiddag 16 juni in het Mediapark te Hilversum, stond in het teken van twee premières. Schrijver/journalist Peet Adams presenteerde zijn nieuwste boek *De langste adem is niet lang genoeg* en tevens vond de eerste Nederlandse vertoning plaats van de Belgische documentaire *Ademloos*.

Door Sven Poels

Voor de bijeenkomst hadden zich 37 belangstellenden aangemeld, wat weinig is vergeleken met voorgaande edities. “Het zal de tijd van het jaar wel zijn”, meende voorzitter Jan Verschoor tijdens zijn openingswoord. “Mensen van onze generatie (zestigplussers, red.) zijn nu dikwijls met de caravan op vakantie.”

De aanwezigen die er waren, konden er in zaal twee van Beeld en Geluid eens goed voor gaan zitten. De middag begon met de presentatie van Peet Adams' nieuwste werk *De langste adem is niet lang genoeg*, een remake van het in 2005 verschenen *De langste adem*. Hierin beschrijft hij, op verzoek van de Asbestslachtoffers Vereniging Nederland, de (huidige) asbestproblematiek in Nederland.

Eerlijk boek

“Peet is er uitstekend in geslaagd om de geschiedenis van de familie Widdershoven (zie artikel elders in deze nieuwsbrief, red.) voor het voetlicht te brengen”, vond Verschoor. “Ook andere onderwerpen, waaronder de verhalen van deskundige Jan Warning en asbestslachtoffers Sief Jongen en Jan Lamers, heeft hij voortreffelijk verwoord. Het is een eerlijk boek waaruit blijkt dat het bewustzijn aangaande asbest in Nederland best mag worden aangescherpt. Daar willen we Peet hartelijk voor danken.” Om deze woorden te bekrachtigen ontving de auteur uit handen van de preses een wijnpakket, en ook zijn vrouw werd middels een bosje

“Het is een eerlijk boek waaruit blijkt dat het bewustzijn aangaande asbest in Nederland best mag worden aangescherpt.”

bloemen bedankt voor de tijd dat ze haar man had afgestaan.

Lilian, dochter van de vorig jaar overleden AVN-oprichtster Mia Widdershoven, kreeg vervolgens ook een bos bloemen én het eerste exemplaar van het boek, als ‘erkenning van de importantie van de strijd van het gezin (zie foto)’. Lilian noemde het “een eerbetoon aan mijn moeder en een hart onder de riem voor anderen. Je moet jezelf trouw blijven en niet opgeven.”

Daarop ging Adams achter het spreekgestoelte staan. Hij hield het kort, want zo zei hij aan het eind: “Ik ben een schrijver, geen spreker.” Hij karakteriseerde zijn emotionele

werk, waar hij bijna een jaar voor had uitgetrokken, als ‘een actueel beeld van de strijd aan het asbestfront’. “Iets waar de samenleving nog te vaak de blik van afwendt. Bovendien is het een postuum eerbetoon aan Mia Widdershoven, wiens strijd ik van begin af aan heb gevolgd als journalist.” Over de doelstelling zei hij: “Ik hoop dat het politici wakker schudt, dat de overheid hierdoor meer betrokkenheid toont.”

‘Onuitwisbaar en aangrijpend’

Het tweede gedeelte van de bijeenkomst was gereserveerd voor de Belgische documentaire *Ademloos*, winnaar van de publieksprijs van het Turnhoutse filmfestival MOOOV. Voorzitter Verschoor, die de film op

het spoor kwam nadat hij in contact trad met de Belgische Vereniging voor Asbestslachtoffers, kondigde het aan met de termen ‘onuitwisbaar’ en ‘aangrijpend’. “Het laat de schrijnende praktijk zien van de continuerende asbestproductie.”

De makers Daniel Lambo en Maarten Schmidt tonen dat aan aan de hand van multinational Eternit. Lambo groeide op in het Vlaamse Kapelle-op-den-Bos, pal naast een fabriek van de asbestproducent. Het halve dorp verdiende er het levensonderhoud, onder wie Lambo's vader die er uiteindelijk de hoogste prijs voor betaalde. De vakbondsman overleed aan de gevolgen van de asbestblootstelling, net als vele andere collega-arbeiders.

Bedrijfsmisdaad

Een dure les voor elk concern, zou je denken. Maar niet voor Eternit. Ondanks dat asbest in 1998 verboden werd in België, ging de multinational in het Indiase Kymore nog jaren door met de levensbedreigende werkzaamheden. Onder meer daardoor verviervoudigde de asbestconsumptie in het Aziatische land de afgelopen twee decennia. Tot op de dag van vandaag worden er op grote schaal goedkope asbestdaken geproduceerd en verkocht en zijn er gigantische open asbeststortplaatsen, waarmee duizenden (kinder)levens in gevaar worden gebracht. In de documentaire noemt de Brits-Indische advocaat Tublu Mukherjee de praktijken van Eternit dan ook ‘niets minder dan een bedrijfsmisdaad’.

We zien dat de rechtszaak tegen het bedrijf gewonnen wordt, maar tegelijkertijd is er nog genoeg reden tot zorg. Omdat de economische belangen groot zijn, is een mondiaal

“Ademloos laat de schrijnende praktijk zien van de continuerende asbestproductie.”

BOEK

‘De langste adem is niet lang genoeg’
Peet Adams

In 2004 verscheen het boek *De langste adem* van de hand van journalist Peet Adams.

Het beschreef de maar liefst dertien jaar durende juridische strijd van Mia Widdershoven tegen DSM, het concern waar haar man tientallen jaren met toewijding had gewerkt maar dat op geen enkele manier thuis gaf toen hij in 1987 overleed aan de gevolgen van mesothelioom.

Op verzoek van de AVN actualiseerde Peet het boek en voegde diverse actuele thema's rond de asbestproblematiek toe.

Alle leden ontvangen het nieuwe boek dat nu als titel draagt *De langste adem is niet lang genoeg*.

Voor niet-leden is het voor € 20,- (excl. verzendkosten) verkrijgbaar via ons secretariaat: secretariaat@asbestslachtoffer.nl.

asbestverbod nog altijd toekomstmuziek. ‘Asbestose is de grootste beroepsziekte wereldwijd’, observeert Lambo tegen het einde van de indrukwekkende film. En ondanks dappere tegenkrachten als *Ademloos* zal dat helaas ook nog wel een tijd zo blijven.

Mondiaal en hedendaags

Tijdens de aftiteling kwamen de filmmakers met applaus de zaal binnen. De twee beantwoordden vragen van het publiek, dat blijkens de reacties erg onder de indruk was. Op de vraag wat het persoonlijk met hem had gedaan, antwoordde Lambo – die overigens zelf ook een zomer in de asbestfabriek in Kapelle-op-den-Bos werkte: “Het is mijn meest persoonlijke productie. We moesten diep gaan en het was heel emotioneel, maar we filmden toch door omdat het zo belangrijk is. Het is een mondiaal en hedendaags verhaal; de film bewijst dat.”

Wat het ook bewijst, is dat de tentakels van de asbestindustrie ver reiken. Tijdens het maken van de film werd Lambo een paar keer benaderd door ‘collega-documentairemaker’ Rob

Bestuur AVN ontvangt oorkonde Parelproject

Ons bestuur ontving 15 maart jl. een oorkonde van het Parelproject van ZonMw voor haar inspanningen om meer onderzoek naar Immunotherapie tegen asbestkanker te stimuleren.

ZonMw subsidieert via haar tientallen programma's veel verschillende projecten op het gebied van onderzoek en implementatie. Het is de ambitie dat de resultaten hiervan uiteindelijk een bijdrage leveren aan een betere praktijk in preventie en zorg. Om duidelijker zichtbaar te maken waar ZonMw voor

Moore, die achteraf een spion bleek te zijn. “Het laat zien hoe crimineel de branche is en hoe ver ze willen gaan”, aldus Lambo. Producent Schmidt tot slot over Eternit: “Het bedrijf heeft de keuze gemaakt, maar neemt geen enkele verantwoordelijkheid. Dat vind ik verschrikkelijk.”

Ademloos zal in het najaar op EO/IKON te zien zijn.

AVN actief op sociale media

Sinds dit voorjaar is Asbestslachtoffers Vereniging Nederland ook actief op Facebook en Twitter.

Wilt u als eerste op de hoogte zijn van nieuws, volg ons dan!

